รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง... ประโยคเด่นวรรณกรรม (๑)

ครูวิไลพร วิไลลักษณ์

ไทย

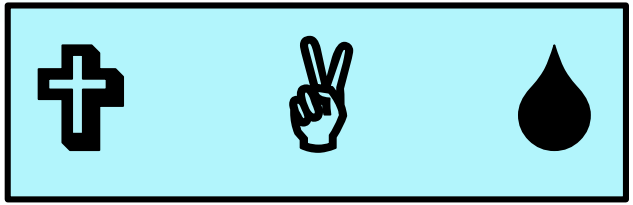
ประโยคเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ป. ๖/๔ ระบุลักษณะของประโยค

ถอดรหัส
จากสัญลักษณ์
ที่กำหนดให้
แล้วเขียนเป็นประโยค

สัญลักษณ์					
คำ	คุณ	หรือ	เพื่อน	ไม่ใช่	เขา
สัญลักษณ์					
คำ	เป็น	กับ	ไม่ได้	ทำ	อะไร

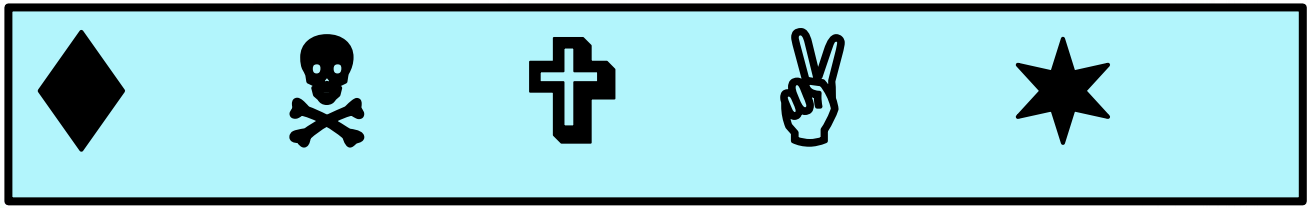
เขาทำไม่ได้

สัญลักษณ์					
คำ	คุณ	หรือ	เพื่อน	ไม่ใช่	เขา
สัญลักษณ์					
คำ	เป็น	กับ	ไม่ได้	ทำ	อะไร

คุณเป็นเพื่อนกับเขาหรือ

สัญลักษณ์					
คำ	คุณ	หรือ	เพื่อน	ไม่ใช่	เขา
สัญลักษณ์					
คำ	เป็น	กับ	ไม่ได้	ทำ	อะไร

คุณกับเขาทำอะไร

สัญลักษณ์					
คำ	คุณ	หรือ	เพื่อน	ไม่ใช่	เขา
สัญลักษณ์					
คำ	เป็น	กับ	ไม่ได้	ทำ	อะไร

เขาเป็นเพื่อนกับคุณ

คำถามจุดประกาย

อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การสื่อสารไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ใบความรู้
การแบ่งประโยคเพื่อการสื่อสาร

ประโยคที่ใช้ในการสื่อสารมีหลายชนิด ต้องพิจารณาเลือกใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์ เช่น

ประโยคบอกเล่า ใช้บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรู้เรื่อง เช่น

- วันนี้คุณยายจะพาผมไปดูละคร
- จุดรวมความสนใจอยู่ที่เวทีการแสดง
- ผมจะฝึกตีกลองมโนราห์

ประโยคปฏิเสธ ใช้บอกเรื่องราวนั้น ๆ ไม่ใช่ ไม่ต้องการ หรือไม่จริง มักมีคำว่าไม่ ไม่ใช่ ไม่ได้ อยู่ด้วย เช่น

- ฉันไม่ชอบชมการแสดง
- นี่ไม่ใช่นิสัยของโอม
- ผมไม่ได้ไปเที่ยวกับเพื่อนเพราะพาคุณยายไปชมละคร

ประโยคคำถาม ใช้ถามผู้อื่นเมื่อต้องการคำตอบ มักมีคำแสดงคำถาม ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม เช่น

- ใครแสดงเป็นมโนราห์
- หิวไหม เข้าห้องน้ำไหม
- โอมประทับใจอะไรจากการชมการแสดง

ประโยคขอร้อง ใช้ขอร้องให้ผู้อื่นทำอย่างหนึ่งอย่างใด มักมีคำว่า กรุณา โปรด ช่วย อยู่ด้วย เช่น

- กรุณาปิดโทรศัพท์มือถือระหว่างชมการแสดง
- ช่วยกันรักษาสมบัติของชาติด้านนาฏศิลป์ด้วย
- โปรดร่วมมือกับโรงละครแห่งชาติในการรักษาความสะอาด

ประโยคแสดงความต้องการ ใช้บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ มักมีคำว่า อยาก ต้องการ ประสงค์ อยู่ด้วย เช่น

- ฉันอยากไปชี้จักรยานร่วมรณรงค์ประหยัดพลังงาน
- ผมต้องการไปโรงละครแห่งชาติเพื่อเป็นเพื่อนคุณยาย
- เราทุกคนประสงค์จะมีคอนเสิร์ตทำนองกลองไทยที่มีชื่อเสียง

ประโยคแสดงคำสั่ง ใช้สั่งให้ผู้อื่นทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ทำหรือไม่ให้ทำก็ได้ เช่น

- ห้ามนำอาหารเข้ามารับประทาน
- ห้ามถ่ายภาพ
- อย่าลืมไปเป็นเพื่อนคุณยายนะลูก
- จงปฏิบัติตามตามระเบียบการเข้าชมโรงละครแห่งชาติ

ในการสื่อสารเพื่อให้ผู้พูดและผู้ฟังมีความเข้าใจตรงกัน ต้องเลือกใช้ประโยคให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งประโยคที่ใช้ในการสื่อสารสามารถแบ่งได้เป็น ๖ ลักษณะ

๑. ประโยคบอกเล่า

ประโยคบอกเล่า คือต้องการ
แจ้งให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร
เกิดอะไร ที่ไหน กับใคร เมื่อไร

ตัวอย่างประโยคบอกเล่า

- วันนี้คุณยายจะพาผมไปดูละคร
- จุดรวมความสนใจอยู่ที่เวทีการแสดง
- ผมจะฝึกตีกลองมโนราห์

๒. ประโยคปฏิเสธ

ใช้บอกเรื่องราวนั้น ๆ ไม่ใช่ ไม่ต้องการ หรือไม่จริง มักมีคำว่า ไม่ ไม่ใช่ ไม่ได้ อยู่ด้วย

ตัวอย่างประโยคปฏิเสธ

- ฉันไม่ชอบชมการแสดง
- ผมไม่ได้ไปเที่ยวกับเพื่อนเพราะพาคุณยายไปชมละคร

๓. ประโยคคำถาม

ใช้ถามผู้อื่นเมื่อต้องการคำตอบ

มักมีคำแสดงคำถาม ใคร อะไร

ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม

ตัวอย่างประโยคคำถาม

- ใครแสดงเป็นนางมโนราห์
- หิวไหม เข้าห้องน้ำไหม

๔. ประโยคขอร้อง

ใช้ขอร้องให้ผู้อื่นทำอย่างหนึ่งอย่างใด มักมีคำว่า กรุณา โปรด ช่วย อยู่ด้วย

ตัวอย่างประโยคขอร้อง

- กรุณาปิดโทรศัพท์มือถือระหว่างชมการแสดง

-ช่วยรักษาสมบัติของชาติด้านนาฏศิลป์ด้วย

๕. ประโยคแสดงความต้องการ

ประโยคแสดงความต้องการ ใช้บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ มักมีคำว่า อยาก ต้องการ ประสงค์ อยู่ด้วย

ตัวอย่างประโยคแสดงความต้องการ

- ฉันอยากไปขี่จักรยานร่วมรณรงค์ประหยัดพลังงาน
- โอมต้องการไปโรงละครแห่งชาติเพื่อเป็นเพื่อนคุณยาย

๖. ประโยคคำสั่ง

ใช้สั่งให้ผู้อื่นทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

ให้ทำหรือไม่ให้ทำก็ได้

ตัวอย่างประโยคคำสั่ง

- ห้ามนำอาหารเข้ามารับประทาน

- อย่าลืมไปเป็นเพื่อนคุณยายนะลูก

ใบงานที่ ๑๔
เรียนรู้และจำแนกประโยค

คำชี้แจง อ่านประโยคที่กำหนดให้ พิจารณาและจำแนกว่าแต่ละประโยคจัดอยู่ในประโยคประเภทใดทางซ้ายมือ พร้อมนำหมายเลขมาใส่ลงในกรอบหน้าข้อความทางขวามือ

๖

๑. ประโยคบอกเล่า		เสียงแข่งรถดังมาจากที่ไหน
๒. ประโยคคำสั่ง		กรุณาปิดโทรศัพท์มือถือระหว่างชมภาพยนตร์
๓. ประโยคขอร้อง		ฉันไม่เคยจอดรถในที่ห้ามจอด
๔. ประโยคคำถาม		ห้ามขายสุราให้กับเด็กอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี
๕. ประโยคปฏิเสธ		ผมต้องการไปบ้านคุณย่าในช่วงปิดภาคเรียน
๖. ประโยคแสดงความต้องการ		วันนี้คุณปู่จะพาผมไปเที่ยวสวนสัตว์

๑. ประโยคบอกเล่า		เสียงแข่งรถดังมาจากที่ไหน
๒. ประโยคคำสั่ง		กรุณาปิดโทรศัพท์มือถือระหว่างชมภาพยนตร์
๓. ประโยคขอร้อง		ฉันไม่เคยจอดรถในที่ห้ามจอด
๔. ประโยคคำถาม		ห้ามขายสุราให้กับเด็กอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี
๕. ประโยคปฏิเสธ		ผมต้องการไปบ้านคุณย่าในช่วงปิดภาคเรียน
๖. ประโยคแสดงความต้องการ		วันนี้คุณปู่จะพาผมไปเที่ยวสวนสัตว์

ใบงานที่ ๑๕
ดูให้ดีภาพนี้มีอะไร

คำชี้แจง ดูภาพที่กำหนดให้ เขียนคำจากสิ่งที่พบเห็นในภาพแล้วนำคำเหล่านั้นมาแต่งประโยค

	คำ	ประโยค
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		

	คำ	ประโยค
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		

ใบงานที่ ๑๖
ภาพนี้มีเรื่องราว

คำชี้แจง ดูภาพที่กำหนดให้ และเขียนเรื่องจากภาพพร้อมตั้งชื่อเรื่อง

เรื่อง.....